

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 329/08-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. októbra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti A., s. r. o., B., zastúpenej advokátom Mgr. P. L., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 1 ROB/24/2006 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 33 Cb 30/2007), a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti A., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júna 2008 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti A., s. r. o., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom Mgr. P. L., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len

„dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 1 ROB/24/2006 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 33 Cb 30/2007).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa žalobným návrhom podaným okresnému súdu 9. januára 2006 domáhala proti obchodnej spoločnosti L., s. r. o., B. (ďalej len „žalovaná“), zaplata peňažnej čiastky 7 390 Sk s príslušenstvom.

Okresný súd platobným rozkazom sp. zn. 1 ROB/24/2006 z 9. júna 2006 zaviazal žalovanú zaplatiť sťažovateľke uplatnenú sumu s príslušenstvom. Následne však uznesením zo 14. novembra 2006 okresný súd predmetný platobný rozkaz zrušil z dôvodu nemožnosti jeho doručenia žalovanej.

Sťažovateľka uviedla, že za obdobie viac než dva a pol roka okresný súd nevykonal jediné pojednávanie a vo veci právoplatne nerozhodol. Podľa jej názoru *„... s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania je nesporné, že príslušný súd mal dostatok možností a časového priestoru na prejednanie veci, vydanie autoritatívneho - právne konformného rozhodnutia vo veci samej, teda na vydanie konečného, právoplatného rozsudku. Keďže sa tak v predmetnom konaní nestalo, a to ani z dôvodu zložitosti veci, ani z dôvodov na strane účastníkov konania, je nepochybné, že štát objektívne zodpovedá za prieťahy v takom konaní.“*

Vzhľadom na to, že okresný súd od vydania uznesenia o zrušení platobného rozkazu bol vo veci nečinný, sťažovateľka podaním z 1. apríla 2008 požiadala okresný súd o nariadenie termínu pojednávania vo veci a rozhodnutie o nej. Poukázala pritom na skutočnosť, že ak by aj ústavný súd nepovažoval uvedené podanie za vyčerpanie všetkých právnych prostriedkov nápravy, *„... s prihliadnutím na celkovú dĺžku konania, ako aj nečinnosť Okresného súdu, nemôže takýto nedostatok byť dôvodom pre neposkytnutie ústavnej ochrany práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov“*. V tomto smere argumentovala rozhodnutím Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 13. júna 2006 sp. zn. 66083/01 vo veci Gažíková c. Slovenská republika, v ktorom *„tento síce uviedol, že sťažovateľka nevyužila všetky vnútroštátne možnosti nápravy, napriek tomu*

uznal, že dĺžka konania v jej veci bola neprimeraná a zároveň sťažovateľke priznal náhradu nemajetkovej ujmy“.

Podľa tvrdenia sťažovateľky zo strany okresného súdu v označenom konaní dochádza k porušovaniu jej označených práv, pričom poukazuje na skutočnosť, že prietahy v súdnom konaní navodzujú stav právnej neistoty, čo považuje za dostatočný dôvod na priznanie finančného zadosťúčinenia.

V tejto súvislosti sťažovateľka žiada, aby ústavný súd deklaroval porušenie jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru okresným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. 1 ROB/24/2006, prikázal okresnému súdu, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 1 ROB/24/2006 konal bez zbytočných prietahov, priznal jej finančné zadosťúčinenie v sume 20 000 Sk a úhradu trov konania v zatiaľ nevyčíslenej sume.

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dané dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní návrhu je tiež posúdiť, či tento nie je zjavne neopodstatnený. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti návrhu hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 1 ROB/24/2006 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. 33 Cb 30/2007).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že súdne konanie začalo 9. januára 2006. Ústavný súd zo spisu okresného súdu zistil, že po zrušení platobného rozkazu uznesením sp. zn. 1 ROB/24/2006 zo 14. novembra 2006 pre nemožnosť jeho doručenia žalovanej bola vec prevedená pod sp. zn. 33 Cb 30/2007. Na pojednávaní uskutočnenom 2. októbra 2008 okresný súd vo veci rozhodol. Konanie nie je v súčasnosti ešte právoplatne skončené.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez

zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04).

V prípadoch, keď ústavný súd zistil, že sa postup všeobecného súdu nevyznačoval takými významnými prietáhmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (či v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru), nevyslovil porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (napr. II. ÚS 57/01), prípadne návrhu buď nevyhovel (napr. I. ÚS 11/00), alebo ho odmietol ako zjavne neopodstatnený (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, III. ÚS 59/05, III. ÚS 82/07).

V predmetnej veci sťažovateľky síce doba trvania namietaného súdneho konania nebola primeraná povahe konania a predmetu sporu (obchodný spor o zaplatenie 7 390 Sk s príslušenstvom), ale na druhej strane pochybenia v postupe okresného súdu podľa názoru ústavného súdu nedosiahli takú intenzitu, ktorá by signalizovala možnosť vysloviť porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Tieto skutočnosti zakladajú dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Súčasťou doterajšej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na použitie ktorých je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

V konaní o sťažnosti vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nečinnosťou všeobecného súdu považuje ústavný súd za účinný prostriedok nápravy namietaného protiprávneho stavu, ktorý má sťažovateľka k dispozícii pred podaním sťažnosti ústavnému súdu, sťažnosť proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prietahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach (§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1) zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prietáhov a ustanovuje za také prietahy aj disciplinárnu zodpovednosť (§ 116 a § 118 citovaného zákona).

Účelom sťažnosti proti porušovaniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa zákona o súdoch nie je potvrdenie stavu, ktorý nie je v súlade s právom zaručeným čl. 48 ods. 2 ústavy, ale poskytnutie príležitosti súdu, aby sám urobil nápravu a odstránil protiprávny stav zapríčinený nesprávnym postupom alebo svojou nečinnosťou (m. m. II. ÚS 64/97, I. ÚS 20/05). Preto ústavný súd o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľka preukáže, že účinne využila označený právny prostriedok nápravy podľa zákona o súdoch, alebo ak preukáže, že túto podmienku nespĺnila z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ako vyplýva z obsahu sťažnosti a jej prílohy, sťažovateľka písomnú sťažnosť podľa § 62 ods. 1 a nasl. zákona o súdoch predsedovi okresného súdu nepodala. Podaním z 1. apríla 2008 len požiadala okresný súd „o vytýčenie termínu pojednávania za účelom rozhodnutia vo veci samej“.

Podľa názoru ústavného súdu nemožno podanie sťažovateľky z 1. apríla 2008 považovať za sťažnosť podľa zákona o súdoch. Na základe uvedených skutočností ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti konštatoval, že sťažovateľka nevyužila pred podaním sťažnosti ústavnému súdu účinný právny prostriedok nápravy proti nečinnosti okresného súdu a nepreukázala ani to, že uvedenú podmienku nesplnila z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde), pričom existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodit' ani z obsahu sťažnosti. Uvedené skutočnosti zakladajú dôvod na odmietnutie sťažnosti sťažovateľky pre jej neprípustnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd súčasne konštatoval, že argumentáciu sťažovateľky o nevyužití právnych prostriedkov ochrany opierajúcu sa o rozhodnutie ESLP z 13. júna 2006 sp. zn. 66083/01 vo veci Gažíková c. Slovenská republika nemožno aplikovať v danom prípade vzhľadom na dĺžku konania napadnutého sťažnosťou (súdne konanie v prípade Gažíková c. Slovenská republika trvajúce 15 rokov, v prípade sťažovateľky dva a pol roka).

Z uvedených dôvodov ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, ako aj pre jej neprípustnosť.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľky už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. októbra 2008